

Autori: Mgr. Jarmila Braunová
Ing. Martina Kubánová

Sprievodca výberom strednej školy a prijímacím konaním

*Pre rodičov a uchádzačov
o stredné školy*

SGI
Bajkalská 25
Bratislava
827 18
02/ 53411 020
www.governance.sk

SLOVAK GOVERNANCE INSTITUTE
INŠTITÚT PRE DOBRE SPRÁVOVANÚ SPOLOČNOSŤ

© SGI – Inštitút pre dobre spravovanú spoločnosť, 2003
SGI, Bajkalská 25, 827 18 Bratislava 212
tel.: 02/53 411 020, fax: 02/58 233 487
sgi@governance.sk, www.governance.sk, www.vysokaskola.sk, www.strednaskola.sk

Autori: Mgr. Jarmila Braunová, Štátna školská inšpekcia, Ing. Martina Kubánová, SGI
Ďalší prispievatelia: PhDr. Štefan Grajcár (Národný úrad práce), PhDr. Mária Boršanová (Okresná pedagogicko-psychologická poradňa BA II), Mgr. Viera Kalmárová (Školské inšpekčné centrum Trnava) a viacerí recenzujúci rodičia (ďakujeme predovšetkým pani Dillingerovej a pani Ábelovej).

Vydané s podporou Open Society Institute v apríli 2003.

SGI – Inštitút pre dobre spravovanú spoločnosť je nezisková mimovládna organizácia, ktorá sa neviaže na žiadnu ideológiu ani politickú stranu. Cieľom SGI je hľadať riešenia pre skvalitnenie procesu alokácie verejných zdrojov na zabezpečenie kvalitných, prístupných, transparentných a efektívnych verejných služieb pre občanov Slovenska.

SGI vznikol v októbri 2001 s podporou INEKO – Stredoeurópskeho inštitútu pre ekonomické a sociálne reformy, aby na seba sústredil a rozšíril dovtedajšie aktivity zamerané na reformy správy vecí verejných.

Projekt Odbúranie bariér pre vzdelávaciu mobilitu, v rámci ktorého vznikla aj táto príručka, má za cieľ prispieť k takému výberu žiakov a študentov najmä na stredné a vysoké školy, ktorý bude transparentný a spravodlivý a založený nielen na vedomostiach, ale aj ich schopnostiach. Projekt sa uskutočňuje s podporou Open Society Institute.

Vzdelávacia mobilita je definovaná ako pravdepodobnosť, že deti dosiahnu inú úroveň vzdelania ako ich rodičia. Vzdelávacia mobilita je jednou z podmienok sociálnej mobility. Slovenský vzdelávací systém v súčasnosti podľa predbežných poznatkov zaznamenáva veľmi nízku úroveň vzdelávacej mobility. Príležitosť uplatniť sa v ňom je vo veľkej miere ovplyvnená ekonomickým a spoločenským postavením, regionálnymi rozdielmi a ďalšími faktormi, ktoré obmedzujú rovnosť príležitostí.

Časť 1: Sprievodca výberom strednej školy

Rozhodovanie o povolaní, výber strednej školy, či prijímacie skúšky – to všetko sú neľahké úlohy, ktoré čakajú každého rodiča a žiaka základnej školy. Keďže každé rozhodovanie si vyžaduje dostatok kvalitných informácií z rôznych zdrojov a je náročné na čas, chceli by sme rodičom a žiakom rozhodujúcim sa o výbere strednej školy aspoň trochu pomôcť pri orientácii v bludisku predpisov a údajov. V tomto materiáli nájdete odpovede na mnohé otázky týkajúce sa stredných škôl a prijímacieho konania. SGI – Inštitút pre dobre spravovanú spoločnosť pripravil tento dokument v rámci svojho projektu “Odbúranie bariér pre vzdelávaciu mobilitu” a podieľali sa na ňom aj viacerí odborníci z praxe: zamestnanci školskej inšpekcie, pedagogicko-psychologických poradní a úradov práce, sociálnych vecí a rodiny.

Stredné školy u nás

Slovenské stredné školy patria do troch kategórií: *gymnázia*, *stredné odborné školy* a *stredné odborné učilištia*. Samotný výber strednej školy sa týka najmä žiakov v deviatom ročníku základnej školy. Sú tu však aj výnimky: napr. gymnázia s 8-ročným štúdiom, ktoré prijímajú už žiakov so skončeným 4. ročníkom ZŠ, ako aj gymnázia s bilingválnym 5-ročným štúdiom, ktoré prijímajú žiakov už po 8. ročníku. Všeobecne však platí, že na strednú školu možno prijať žiaka, ktorý úspešne absolvoval 8. alebo 9. ročník ZŠ alebo žiaka, ktorý skončil povinnú školskú dochádzku.

Nie každá stredná škola otvára prvý ročník, aktuálne informácie preto každoročne zverejňuje Ústav informácií a prognóz školstva v spolupráci so školskými výpočtovými strediskami. Presné informácie o možnostiach štúdia na jednotlivých školách sa každoročne dozviete na internetovej stránke www.uips.sk alebo v tlačenej podobe v publikácii ÚIPS “*Ako na stredné školy?*”, alebo ich možno zistiť u výchovného poradcu na každej základnej škole.

Výber strednej školy

Pri výbere sa možno riadiť rôznymi zdrojmi: informáciami od rodiny či známych, vlastnou skúsenosťou, či odporúčaním výchovného poradcu na škole. Najčastejšou sú zrejme otázky, či má vybraná škola, či odbor perspektívu a či sa dieťa na vybrané štúdium hodí. Pri prvej otázke rozhoduje často intuícia, je však dobré podložiť ju nejakými údajmi z trhu práce – niekoľko tipov uvádzame ďalej. Pri tej druhej môže pomôcť aj rozhovor s učiteľmi či výchovným poradcem na základnej škole, alebo konzultácia v pedagogicko-psychologickej poradni.

Na koho sa obrátiť?

Výchovný poradca v ZŠ sa stará najmä o komunikáciu medzi žiakmi, rodičmi a strednými školami. Žiakom poskytuje informácie o školách a odboroch, ktoré otvárajú prvé ročníky, zbiera informácie o záujme žiakov o konkrétne stredné školy, poskytuje údaje o tom, koľko žiakov sa na ktorú školu predbežne hlási, zabezpečuje správne vyplnenie a zber prihlášok na strednú školu. Ak patríte medzi nerozhodných rodičov, alebo sa chcete uistiť o vhodnosti svojho výberu, určite nezaškodí, ak sa spojíte s výchovným poradcem na škole Vášho dieťaťa.

Do rezortu školstva patrí **sieť pedagogicko-psychologických poradní**. Poradne sa nachádzajú vo všetkých okresných a krajských mestách. Okresné poradne poskytujú poradenské služby deťom predškolských zariadení, žiakom základných škôl, krajské poradne sa zameriavajú na stredoškolskú populáciu. Navštíviť poradňu vám možno odporučí výchovný poradca, najmä ak patríte medzi tých, ktorí sa nevedia rozhodnúť, návštevu si však môžete dohodnúť aj sami. Pri rozhodovaní sa o ďalšom štúdiu a výbere povolania niektoré poradne organizujú hromadnú diagnostiku detí priamo na školách, iné poskytujú individuálne konzultácie. Pri svojej práci využívajú rôzne psychodiagnostické metódy: testy schopností, osobnosti, záujmové dotazníky, testy študijnej orientácie. Kontakt na najbližšiu poradňu vám dajú výchovní poradcovia na škole.

Výchovní poradcovia spolupracujú aj so **sieťou úradov práce, sociálnych vecí a rodiny**. Tie im poskytujú informácie o situácii na trhu práce, o nezamestnanosti absolventov jednotlivých škôl a študijných či učebných odborov, ktoré by výchovní poradcovia mali sprostredkovať rodičom a žiakom. Okrem toho, zamestnanci týchto úradov poskytujú informácie a poradenstvo i priamo žiakom, absolventom a tým, ktorí hľadajú alebo ponúkajú prácu a poskytujú poradenstvo pri voľbe povolania a výbere a zmene zamestnania. Informujú o jednotlivých povolaniach a požiadavkách na ich výkon, spôsoboch uchádzania sa o pracovné

miesto, možnostiach štúdia, ďalšieho vzdelávania a rekvalifikácií, voľných pracovných miestach v kraji, vývoji na trhu práce a základných pracovno - právnych predpisoch.

Prvý výber – čo chcem a kam sa hodím

Tí, ktorí majú jasnú predstavu o záujmoch a študijnej orientácii, majú prvý výber uľahčený. Vedia si vytvoriť užší okruh škôl, ktoré pripadajú do úvahy, a rozhodujú sa potom medzi nimi. Nie každý žiak a rodič však vie odhadnúť, na čo sa kto hodí a čo ho baví, preto viac berie do úvahy to, kam idú kamaráti, deti susedov či kolegov alebo s akými školami či profesiami má priamu skúsenosť. To však nemusí viesť k najlepšiemu výberu. Odporúčame preto zvážiť aj tieto kroky:

- poraďte sa s triednym učiteľom prípadne výchovným poradcom na škole
- zájdite do najbližšej okresnej pedagogicko-psychologickej poradne (pomocou rozhovorov, dotazníkov a testov vám pomôžu a poradia pri výbere školy)
- vyplňte si orientačný test študijnej orientácie vo forme počítačového programu – zodpovedaním na niekoľko desiatok otázok o tom, aké činnosti ovládáte a bavia vás, alebo naopak, vám program ponúkne zamestnania (či študijné odbory), ktoré vám podľa vašich odpovedí “najviac sedia” a vysvetlí vám aj prečo.

Na Slovensku sa v súčasnosti používajú 2 počítačové programy, ktoré pomáhajú najmä pri voľbe strednej a vysokej školy a povolania: **Cesta k povolaniu** a **Sprievodca svetom povolaní**. Novší program Sprievodca svetom povolaní poskytuje informácie o sústave viac ako 600 povolaní doplnených obrázkami a hovoreným komentárom. Ponúka niekoľko postupov voľby povolania, vrátane testu záujmov, umožňuje vyhľadávať medzi povolaniami navzájom príbuzné. Program obsahuje aj veľa informácií o trhu práce, radí pri tom, ako sa uchádzať o zamestnanie, či napísať si životopis. Je dostupný u výchovných poradcov, v pedagogicko-psychologických poradniach, úradoch práce, sociálnych vecí a rodiny, čoskoro aj na internete.

Od jesene 2000 je na každej základnej a strednej škole na Slovensku k dispozícii rozsiahla publikácia Svet práce a na internetovom portáli www.svetprace.sk existuje aj jej elektronická verzia. Publikácia je určená žiakom posledných ročníkov ZŠ a ich rodičom, študentom SŠ, učiteľom, výchovným poradcom na školách a kariérovým poradcom v poradniach a úradoch práce, sociálnych vecí a rodiny. Nájdete tu užitočné informácie o trhu práce, pracovnom práve, vrátane prehľadu povolaní.

Užší výber spomedzi škôl – má škola perspektívu?

Po predošlých krokoch by ste si mali vedieť zostaviť predbežný okruh škôl, na ktorých by malo vaše dieťa záujem študovať. Ktorú z nich však vybrať? Pomôcť vám môžu odpovede na tieto otázky:

- koľko žiakov na škole študuje, koľko absolventov ju každoročne končí a aká je ich schopnosť zamestnať sa (údaj má k dispozícii každý výchovný poradca alebo úrady práce, sociálnych vecí a rodiny, a to aj za jednotlivé stredné školy),
- aká je úspešnosť žiakov danej strednej školy pri prijímaní na vysoké školy (stredné školy ju často zverejňujú),
- ako ďaleko je škola od miesta bydliska a aké sú podmienky dochádzania,
- akými možnosťami škola disponuje (vlastná jedáleň, telocvičňa, vybavenosť počítačmi, knižnica, spolupráca s partnerskými školami v zahraničí a pod.).

Dokázať spoľahlivo odhadnúť, či absolventi danej školy budú o 4 roky úspešní na trhu práce, je zložité. Škola, na ktorú sa hlási každoročne veľa uchádzačov, môže byť lákavým cieľom. Na druhej strane, nedá sa zaručiť, či o štyri roky nebude jej absolventov na trhu práce už priveľa a nebudú mať ťažkosti pri hľadaní zamestnania.

Všeobecne však možno sformulovať niekoľko základných pravidiel, ktoré na našom trhu práce platia:

- **vyššie vzdelanie znamená zväčša aj vyššiu šancu zamestnať sa a vyšší zárobok.** Toto pravidlo nie je ničím objavné, no práve pre jeho samozrejmosť ho uvádzame na prvom mieste. Najvyššia šanca uplatnenia sa na trhu práce ako aj zárobku je spojená s vysokoškolským vzdelaním, jasný je tiež tento trend ak porovnáваме nižšie stupne vzdelania. Neplatí teda, že vzdelanie nie je ohodnotené, tak prečo sa ním “zbytočne trápiť”. Samozrejme, **k dobrému vzdelaniu treba pridať i ďalšie vlastnosti: produktivnosť, tvorivosť, samostatnosť** a pod.

Nezamestnaní absolventi škôl na celkovom počte absolventov ako % k 31. 12. daného roka	1999	2000	2001
vysoké školy	12,3%	10,4%	9,0%
stredné odborné školy	21,8%	17,4%	30,1%
gymnázia	44,6%	38,4%	9,5%
stredné odborné učilištia s maturitou	44,5%	39,8%	34,0%
odborné školy bez maturity	43,7%	40,2%	34,4%

Zdroj: Štatistické ročenky ŠÚ SR, Ústav informácií a prognóz školstva

- príliš úzka špecializácia obmedzí šance vášho dieťaťa zamestnať sa.** Dnes je už dobre známe, že príliš úzka orientácia vo vzdelávaní – napríklad len na jediný veľký podnik v blízkosti bydliska – sa nemusí vždy vyplatiť. Za omnoho dôležitejšie považujú odborníci **získanie univerzálnych zručností**, ktoré možno uplatniť v mnohých profesiách. Medzi ne patrí najmä: znalosť cudzích jazykov, ovládanie práce s počítačom a všeobecne modernými informačnými technológiami, schopnosť primerane komunikovať, tvorivosť a samostatnosť a iniciatívnosť. Okrem toho, šancu uplatniť sa na trhu práce zvyšuje **ochota cestovať, či presťahovať sa** za prácou a samozrejme **kvalifikácia**, o ktorú je na trhu záujem. Zaujímavé sú v tejto súvislosti aj výsledky prieskumu, ktorý realizovala Podnikateľská aliancia Slovenska medzi viac ako sto podnikmi. Ukazujú, že **k 3 najčastejším problémom v zamestnávaní ľudí patria** slabé manažérske schopnosti, nízka úroveň znalosti cudzích jazykov a nepripravenosť absolventov škôl na prax. Ďalšími nedostatkami sú neprispôsobivosť zamestnancov pracovným nárokom, zneužívanie zákonnej ochrany a ľahostajný prístup k práci.
- získanie maturity zvyšuje šancu na prácu a dobrý zárobok.** Nasledujúca tabuľka ukazuje situáciu na našom trhu práce podľa najvyššieho ukončeného vzdelania pracujúcich a nezamestnaných, spolu s výškou miery nezamestnanosti v rámci jednotlivých vzdelanostných úrovní. Ukazuje, že **získanie maturity výraznejšie delí ľudí na trhu práce z pohľadu ich úspechu pri hľadaní si práce a dosiahnutého zárobku.**

		1999			2000			
		najvyššie ukončené vzdelanie	pracujúci v tisícoch	nezamestnaní v tisícoch	% nezamestnaných v danej skupine	pracujúci v tisícoch	nezamestnaní v tisícoch	% nezamestnaných v danej skupine
bez maturity	bez škols. vzdelania		0,7	1	58,8%	0,2	0,6	75,0%
	základné		168,9	88	34,3%	146	95	39,4%
	vyučení		753,5	158	17,3%	737,5	195,5	21,0%
s maturitou	stredné		104,7	24	18,6%	86,9	22,6	20,6%
	vyučení s maturitou		102,1	17	14,3%	97,2	23,1	19,2%
	úplné stredné všeobec.		119,7	23,1	16,2%	113	24	17,5%
	úplné stredné odborné		629,5	93,1	12,9%	661,9	108,8	14,1%
	VŠ		253	12,7	4,8%	258,9	15,5	5,6%

Zdroj: Štatistické ročenky ŠÚ SR

- snažte sa získať čo najviac informácií o školách, a to aj za dlhšie obdobie.** Informácie, ktoré sú dobrým vodítkom pri rozhodovaní sa o tom, akú strednú školu si vybrať, sú najmä údaje o počtoch jej absolventov a ich schopnosti zamestnať sa, resp. o ich úspešnosti pri uchádzaní sa o štúdium na VŠ. Predstava každého o tom, aká by mala byť kvalitná škola, sú rôzne: pre niekoho je dôležitejšia vybavenosť počítačmi, kvalifikovanosť a možnosti výučby jazykov, alebo dobré referencie jej absolventov. Mnohé stredné školy tieto údaje zverejňujú vo svojich výročných správach alebo na vlastných webových stránkach, nájsť vám ich pomôže portál www.eskola.sk, kde sú usporiadané podľa jednotlivých miest. Pri vyhľadávaní informácií je tiež dobré poradiť sa s triednym učiteľom a výchovným poradcom, prípadne aj osobne navštíviť vytipované stredné školy, o ktoré máte záujem. Veľa stredných škôl každoročne usporadúva deň otvorených dverí. Školy vtedy prezentujú možnosti, ktoré poskytujú žiakom počas štúdia a výsledky, ktoré dosahujú. Je možné porozprávať sa s učiteľmi, vedením školy i študentmi. Niektoré stredné školy propagujú svoje úspechy počas roka v médiách, či vydávajú vlastné publikácie s testami z minulých rokov z prijímacích pohovorov (prípadne ich zverejňujú na internete) aj s riešeniami, ktoré môžu pomôcť pri príprave na prijímacie skúšky.

Časť 2: Sprievodca prijímacími skúškami na stredné školy

Pred prijímacou skúškou

Prijímanie na štúdium na stredných školách prebieha od roku 2003 podľa zmenených pravidiel¹. Uchádzači asi najviac vnímajú zmenu, ktorá umožnila v minulom roku podávať 2 prihlášky na štúdium.² Znamená to, že uchádzač alebo jeho zákonný zástupca môžu podať dve prihlášky na štúdium na dve stredné školy alebo na dva študijné odbory tej istej školy. Ak má žiak okrem toho záujem aj o školu, na ktorej sa konajú tzv. talentové skúšky, podáva si až tri prihlášky.³ Ďalšiu prihlášku si musia vyplniť tiež tí uchádzači, ktorí neboli prijatí počas májových termínov a zúčastnia sa na prijímacích skúškach v ďalšom termíne v júni na tých stredných školách, ktoré nenaplnili svoje kapacity.

- **Do 15. januára** zverejní na výveske školy dôležité informácie pri podávaní prihlášok tá škola, ktorá vyžaduje overenie špeciálnych schopností, zručností alebo talentu na svoje učebné odbory a študijné odbory, a **do 20. marca** informácie týkajúce sa ostatných učebných a študijných odborov. Ide najmä o: počet žiakov, ktorých možno prijať do prvého ročníka, termíny konania prijímacích skúšok, formu prijímacej skúšky, jej obsah a rozsah podľa učebných osnov základnej školy, jednotné kritériá na úspešné vykonanie skúšky a kritériá prijatia na štúdium pre oba termíny prijímacieho konania. Ak sa stredná škola rozhodne prijímať uchádzačov aj bez prijímacích skúšok, zverejní tiež kritériá, ktoré musia splniť. Všetky tieto informácie sú zverejnené na výveske strednej školy a kompletizujú ich tiež školské výpočtové strediská, ktoré ich zverejňujú aj na internete.
- Kritériá na prijatie na strednú školu sú vyvesené skôr, ako si uchádzač podáva prihlášku. Preto by mal každý uchádzač zvážiť, či má také predpoklady, aby úspešne zvládol prijímaciu skúšku na škole, pre ktorú sa rozhoduje. Je tak možné vyhnúť sa zbytočnému sklamaniu z neúspechu.
- Ak je uchádzač žiakom základnej školy, prihlášky podáva zaňho vždy jeho zákonný zástupca riaditeľovi ZŠ **do 15. februára**, na tú školu, ktorá vyžaduje overenie špeciálnych schopností, zručností alebo talentu, a **do 1. apríla** na ostatné učebné a študijné odbory. Riaditeľ odošle všetky prihlášky v určených termínoch na stredné školy.
- Ak uchádzač nie je žiakom základnej školy, podáva prihlášku priamo na strednú školu. Predtým si ju však nechá potvrdiť na svojej základnej škole. Ak to nie je možné, k prihláške pripojí svoje vysvedčenia zo základnej školy alebo ich úradne overené kópie.
- Na prihláške je potrebné vždy uviesť aj termín prijímacej skúšky.
- Uchádzač, ktorý má zmenenú pracovnú schopnosť, pripojí k prihláške rozhodnutie príslušnej lekárskej posudkovej komisie o schopnosti študovať zvolený odbor. K prihláške možno pripojiť aj doklad o úspešnej účasti v predmetovej olympiáde alebo v súťaži, ktorá súvisí s odborom, o štúdium ktorého sa uchádza.
- Riaditeľ základnej školy potom odošle **prihlášky do 20. februára** na tie stredné školy, ktoré vyžadujú overenie špeciálnych schopností, zručností alebo talentu a na ostatné stredné školy **do 6. apríla** (netýka sa to osemročných gymnázií).
- V školskom roku 2003/2004 prebiehal 10. februára 2004 Monitor deviatakov (testovanie pred prijímacími skúškami), do ktorého mohli prihlásiť základné školy svojich žiakov, ktorí sa hlásia na gymnázia. Podľa poslednej zmeny vo vyhláske o prijímaní na štúdium na SŠ, môže riaditeľ strednej školy prihladať aj na výsledky dosiahnuté v tomto celoslovenskom testovaní žiakov 9. ročníkov základných škôl.

Prijímacia skúška

Riaditeľ strednej školy, nakoľko nemôže zvládnuť sám celý priebeh prijímacích skúšok, zriaďuje si prijímaciu komisiu, ktorá mu pomáha pri príprave, priebehu a spracovaní výsledkov študijných predpokladov uchádzačov.

¹ Upravuje ho vyhláska MŠ SR č. 145/1996 Z. z. o prijímaní na štúdium na stredných školách, v znení neskorších predpisov.

² Prihláška sa podáva na tlačive schválenom Ministerstvom školstva Slovenskej republiky, elektronickú verziu nájdete na www.strednaskola.sk, www.uips.sk

³ Zoznam študijných odborov, kde sa vyžaduje overenie špeciálnych schopností, zručností alebo talentu nájdete na www.strednaskola.sk, www.uips.sk

- Prijímacie skúšky sa konajú v prvom úplnom májovom týždni v pondelok a v prvom úplnom májovom týždni vo štvrtok. **V roku 2004** sú termíny určené na **pondelok 3. mája a štvrtok 6. mája**. Termín prijímacej skúšky si každý uchádzač uviedol aj na svojej prihláške na štúdium na strednej škole.
- Prijímacie skúšky do gymnázií s osemročným štúdiom sa konajú iba v prvom úplnom júnovom týždni v utorok, v roku 2004 je to 8. júna.
- Ak je na prijatie uchádzača potrebné overiť špeciálne schopnosti, zručnosti alebo talent v stanovených odboroch, riaditeľ strednej školy určí termín konania takejto skúšky v priebehu prvých troch týždňoch marca, do tried gymnázií so zameraním 76 telesná výchova v marci a prvom týždni apríla.
- Najneskôr 5 dní pred termínom konania prijímacej skúšky by ste mali obdržať od riaditeľa strednej školy pozvánku na prijímaciu skúšku.
- Môže sa stať, že sa zo závažných dôvodov nemôžete v určený deň zúčastniť na prijímacej skúške. Vtedy musíte (najneskôr v deň konania skúšky) oznámiť dôvod neúčasti riaditeľovi strednej školy. Oznámiť dôvod neúčasti môže sám uchádzač alebo jeho zákonný zástupca. V takomto prípade riaditeľ strednej školy určí náhradný termín, ktorý stanoví najneskôr na posledný augustový týždeň. Riaditeľ strednej školy v takejto situácii tiež rezervuje miesto v počte žiakov, ktorých prijíma do prvého ročníka.
- Uchádzač robí prijímaciu skúšku z predmetu slovenský jazyk a literatúra a z ďalších profilových predmetov⁴ alebo z overenia špeciálnych schopností, zručností alebo talentu. Môže ju vykonať aj z oboch týchto častí. V školách s vyučovacím jazykom národnostných menšín sú profilové predmety doplnené o vyučovací jazyk strednej školy.
- Ak sa žiak základnej školy s vyučovacím jazykom národnostných menšín prihlási na štúdium na strednej škole s vyučovacím jazykom slovenským, prijímacie skúšky z profilových predmetov vykoná z profilového predmetu slovenský jazyk a literatúra v rozsahu učiva učebných osnov ZŠ, ktorú navštevuje a z ďalšieho profilového predmetu v jazyku, v akom si ho na ZŠ osvojoval, ak túto požiadavku uvedie v prihláške na štúdium na strednej škole.
- Ak sa žiak ZŠ s vyučovacím jazykom slovenským prihlási na strednú školu s vyučovacím jazykom národnostných menšín, koná prijímaciu skúšku z predmetu slovenský jazyk a literatúra a z ďalších profilových predmetov alebo z overenia špeciálnych schopností, zručností alebo talentu, prípadne z oboch týchto častí. Z ďalšieho profilového predmetu koná žiak prijímaciu skúšku v jazyku, v akom si ho na základnej škole osvojoval, ak túto požiadavku uvedie v prihláške na štúdium na strednej škole.
- Ak prijímacia skúška bude mať písomnú časť, tak ju nemôžete písať v jednom dni dlhšie ako 120 minút.

Po prijímacej skúške

O prijatí uchádzača na strednú školu rozhodne riaditeľ strednej školy a to podľa toho, ako urobil prijímaciu skúšku. Každá stredná škola, ktorá organizuje prijímacie skúšky, má vypracované jednotné kritériá na ich úspešné vykonanie, resp. aj kritériá na prijímanie bez prijímacej skúšky, ktoré zverejňuje najneskôr do 15. januára na škole, ktorá vyžaduje overenie špeciálnych schopností, zručností alebo talentu, a do 20. marca na ostatné učebné a študijné odbory. Podľa týchto kritérií škola postupuje pri vyhodnocovaní výsledkov prijímacích skúšok a je dobré, ak ich pozná každý uchádzač. Ak by ste chceli vidieť, ako ste napísali svoju písomnú prácu a ako bola opravená, je to možné. Stačí ak o to požiadate zákonný zástupca uchádzača riaditeľa strednej školy. Ten mu umožní nazrieť do písomných alebo iných prác. Nazrieť do písomných prác uchádzača môže aj triedny učiteľ alebo učiteľ, ktorý vyučuje predmet prijímacej skúšky na základnej škole.

Pri rozhodovaní o prijatí či neprijatí uchádzača berie riaditeľ strednej školy do úvahy:

- jeho zdravotnú spôsobilosť. Teda to, či bude schopný študovať alebo sa pripravovať na výkon povolania v odbore, ktorý si zvolil.
- jeho prípadnú zmenenú pracovnú schopnosť, o ktorej rozhodla príslušná posudková komisia. Takéhoto uchádzača môže prednostne prijať pred uchádzačmi, ktorí rovnako vyhovujú prijímacím podmienkam. V praxi to znamená, že ak dvaja alebo viacerí uchádzači majú rovnaký počet bodov a sú práve na hranici prijatých a neprijatých (tzv. "na čiare") riaditeľ uprednostní a prijme práve uchádzača so zmenenou pracovnou schopnosťou.
- skutočnosť, že uchádzač je úspešným riešiteľom predmetovej olympiády alebo súťaže, ktorá súvisí s odborom, o ktorého štúdiom sa uchádza
- a môže prihladať na výsledky dosiahnuté celoslovenskom testovaní žiakov 9. ročníkov základných škôl.

⁴ Pozri prílohu 6. Zoznam aktuálnych profilových predmetov je na internete: www.education.gov.sk, www.strednaskola.sk

Všetky tieto podmienky musia byť zohľadnené v kritériách na úspešné vykonanie prijímacej skúšky, ktoré stredná škola zverejňuje do 15. januára, kde sa vyžaduje overenie špeciálnych schopností, zručností alebo talentu, a do 20. marca na ostatné učebné a študijné odbory.⁵

O výsledku prijímacej skúšky sa dozviete do 3 dní odo dňa druhého termínu prijímacích skúšok, prostredníctvom zoznamu uchádzačov na výveske strednej školy. V zozname nájdete poradie uchádzačov podľa celkového počtu bodov, ktoré získali pri prijímacom konaní spolu s informáciou, či prijímaciu skúšku vykonali úspešne alebo neúspešne. V zozname sa nenachádzajú mená uchádzačov, uvedení sú len pod vopred prideleným číselným kódom.

Od riaditeľa strednej školy obdržíte písomné rozhodnutie o prijatí či neprijatí.⁶ Riaditeľ je povinný ho vydať v takom termíne (hlavne pre neprijatých uchádzačov), aby si včas mohli podať prihlášku na strednú školu, kde bude možnosť vykonať prijímaciu skúšku v ďalšom termíne. Uchádzačovi, ktorý bol prijatý na štúdium, oznámi stredná škola termín, miesto a spôsob zápisu na štúdium spolu s doručením rozhodnutia o prijatí. Stredná škola vykoná zápis prijatých uchádzačov, ktorým bolo doručené rozhodnutie o prijatí na štúdium na strednú školu na základe zápisného lístka⁷, ktorý vydá základná škola, ktorú v príslušnom školskom roku navštevujete. Základná škola vydá pre uchádzača o štúdium iba **1 zápisný lístok**, ktorý je prenosný. Zápisný lístok si ponechá stredná škola, na ktorú sa uchádzač zapíše. Ak je uchádzač úspešný aj na ďalšej strednej škole a uprednostní štúdium na nej, zruší zápis a vyzdvihne si zápisný lístok a odovzdá ho tejto ďalšej strednej škole, na ktorú sa tým zapíše. Voči uchádzačovi, ktorý sa nezúčastnil zápisu, sa postupuje podľa osobitného predpisu (zákon o správnom konaní)⁸. Znamená to, že takýto uchádzač stráca možnosť študovať na danej strednej škole a tá ponúkne uvoľnené miesto ďalšiemu uchádzačovi.

Ak sa na strednej škole stane, že sa nenaplnia všetky miesta žiakov do tried prvého ročníka, jej riaditeľ rozhodne o tom, či sa na škole vykonajú prijímacie skúšky v ďalšom termíne. Toto rozhodnutie zverejní najneskôr do 31. mája (okrem gymnázií s osemročným štúdiom). Prijímacia skúška sa koná v druhom úplnom júnovom týždni v utorok. V roku 2004 je tento termín stanovený na utorok 15. júna.

Vráťme sa však k rozhodnutiu o prijatí, resp. neprijatí uchádzača na štúdium na strednej škole. V každom takomto dokumente je poučenie o tom, ako sa možno proti rozhodnutiu odvolať. Odvolanie bude pochopiteľne zvažovať ten, ktorý nebol prijatý. Je potrebné povedať, že ak uchádzač neurobil úspešne prijímaciu skúšku, je zbytočné, aby sa odvolával. Tí uchádzači, ktorí urobili prijímaciu skúšku úspešne a nedostali sa pre nedostatok miesta, majú ešte šancu odvolať sa a čakať, či v odvolacom konaní budú prijatí. Pri odvolaní je dôležité zvážiť, či je naň opodstatnený dôvod. Voči čomu sa možno odvolať? Napríklad, ak ste si boli pozrieť vašu písomnú prácu a zistili ste, že máte nesprávne spočítané body, alebo ak otázky boli nad rámec učebných osnov základnej školy, prípadne ak škola inak pochybila pri príprave, priebehu či vyhodnotení prijímacej skúšky. Taktiež je možné odvolať sa vo veci, že ste splnili podmienky na prijatie, nedostali ste sa na školu a máte naďalej záujem o prijatie. Len tým uchádzačom, ktorí sa z tohto dôvodu odvolali, ponúkne riaditeľ strednej školy v poradí podľa ich výsledkov na prijímacej skúške uvoľnené miesta po prípadných iných uchádzačoch, ktorí sa na školu nezapísali alebo zápis zrušili.

Písomné odvolanie proti rozhodnutiu môžete podať riaditeľovi strednej školy do 15 dní odo dňa doručenia rozhodnutia. Ako potom postupuje riaditeľ? Riaditeľ strednej školy môže o odvolaní rozhodnúť sám. Preskúma dôvody odvolania a ak zistí, že je pravdou to, na čo ste sa odvolali, vydá znovu rozhodnutie o zrušení pôvodného rozhodnutia a následne rozhodne inak (tzv. autoremedúra).⁹

Ak riaditeľ strednej školy nezistil dôvody na zrušenie svojho rozhodnutia, postúpi odvolanie na príslušný samosprávny kraj alebo krajský školský úrad, t.j. podľa toho, kto je zriaďovateľom príslušnej strednej školy na ktorú sa uchádzač hlási. Samosprávny kraj alebo krajský školský úrad, ako odvolacie orgány v druhom stupni, znova preskúmajú dôvody odvolania. Potom potvrdia alebo nepotvrdia rozhodnutie riaditeľa školy a rozhodnú, či riaditeľ vydal správne alebo nesprávne rozhodnutie. Ak samosprávny kraj alebo krajský školský úrad rozhodnú, že riaditeľ strednej školy vydal nesprávne rozhodnutie, potom riaditeľ napadnuté rozhodnutie zruší a vydá rozhodnutie nové.

⁵ Kritériá prijímacích skúšok zverejnili jednotlivé školské výpočtové strediská, úplný zoznam je na www.strednaskola.sk

⁶ Pozri prílohu 1.

⁷ Pozri prílohu 5.

⁸ Pozri prílohu 3.

⁹ Pozri prílohu 4.

Iba uchádzač, ktorý **nebol prijatý na žiadnu strednú školu**, si **podáva ďalšiu prihlášku** na štúdium na strednú školu, potvrdenú základnou školou, ktorú navštevuje. Prihlášku si možno podať na tie školy, ktoré konajú prijímacie skúšky v ďalšom termíne. Takéto stredné školy to musia oznámiť najneskôr do 31. mája.

Ak uchádzač ani v júnovom termíne prijímacích skúšok nie je prijatý, ohlási sa na samosprávnom kraji alebo na krajskom školskom úrade. Ten má k dispozícii zoznam škôl, kde sú ešte neobsadené miesta. Z tejto ponuky si uchádzač vyberie školu, v ktorej dokončí povinnú školskú dochádzku.

Zmeniť strednú školu možno počas štúdia prestupom. Rozhoduje o ňom riaditeľ strednej školy, na ktorú sa uchádzač hlási.

Použité zdroje:

Zákon NR SR č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Vyhláška Ministerstva školstva SR 145/1996 Z. z. z 10. apríla 1996 o prijímaní na štúdium na stredných školách v znení 437/2001 Z. z., 725/2002 Z. z. a 6/2004 Z. z.

Profilové predmety na prijímacie skúšky na stredné školy pre školský rok 2004/2005 určené Ministerstvom školstva SR dňa 14. októbra 2003 pod číslom 287/2003-09.

Metodické usmernenie č. 2380/2000 z 27. decembra 2000 k postupu pri prijímaní na štúdium na stredné školy v rámci správneho konania.

Vzor

(Názov školy, adresa)

.....

číslo .....

deň, mesiac 200....

ROZHODNUTIE

Riaditeľ (názov školy) ..... ako príslušný orgán podľa § 5 ods. 4 písm. a) NR SR č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov na základe výsledkov prijímacieho konania podľa § 6 a 7 ods. 1 až 3 vyhlášky Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 145/1996 Z. z. o prijímaní na štúdium na stredných školách v znení neskorších predpisov a podľa § 46 a 47 zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení zákona č. 215/2002 Z. z.

p r i j í m a

žiaka (žiačku) (meno a priezvisko)

.....

narodený (á) (dátum a miesto) .....

bytom ..... PSC .....

na ..... štúdium v študijnom odbore/učebnom odbore .....

na (názov školy a adresa)

.....

v školskom roku 200...../200.....,

za predpokladu, že úspešne ukončí deviaty ročník základnej školy (neuvádza sa u uchádzača, ktorý dovŕšil 18 rokov veku) a je zapísaný do 1. ročníka strednej školy.

Zápis prijatých uchádzačov na štúdium na strednej škole sa uskutoční dňa ..... 200..... o
..... hod. v miestnosti č. .... (názov školy a adresa)

.....

Záujem o štúdium na strednej škole uchádzač alebo jeho zákonný zástupca písomne potvrdzuje na zápise na štúdium na strednej škole.

Neúčast' na zápise na štúdium na strednej škole sa považuje za nezáujem o štúdium na strednej škole zo strany uchádzača, na základe tohto sa začne správne konanie o zrušenie rozhodnutia o prijatí na štúdium na strednej škole v súlade s § 7 ods. 3 citovanej vyhlášky.

ODÔVODNENIE

Správny orgán (riaditeľ strednej školy) uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom pre rozhodnutie (splnenie predpokladov prijímacieho konania, účasť na zápise, atď.), akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov (napr. zhodnotenie prospěchu, plnenie kritérií prijímacích skúšok a pod.) a pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval (uviesť odkazy na právne predpisy na základe, ktorých rozhodol- napr. zákon NR SR č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov, vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 145/1996 Z. z. o prijímaní na štúdium na stredných školách v znení neskorších predpisov.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu sa možno odvolať do 15 dní odo dňa doručenia rozhodnutia na Krajskom školskom úrade (alebo sa uvedie na Samosprávnom kraji) v .....prostredníctvom riaditeľa (názov školy) .....

Okrúhla pečiatka školy

Riaditeľ školy
(meno, priezvisko, podpis)

Rozhodnutie dostanú:

1. Uchádzač, ktorý dovŕšil 18 rokov veku
2. Zákonný zástupca žiaka
3. Základná škola
4. K spisu

Vzor

(Názov školy, adresa)

**POTVRDENIE
O VYKONANÍ ZÁPISU NA STREDNÚ ŠKOLU**

Na základe § 7 ods. 3 vyhlášky Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 145/1996 Z. z. o prijímaní na štúdium na stredných školách v znení neskorších predpisov, bol zapísaný (žiak) uchádzač (meno, priezvisko, dátum narodenia a adresa bydliska), ktorý bol prijatý na štúdium na strednej škole (názov školy) v študijnom (učebnom) odbore v školskom roku 2003/2004 rozhodnutím riaditeľa strednej školy zo dňa ..... č. ....

Toto potvrdenie sa vydáva v dvoch vyhotoveniach. Po podpísaní jedno vyhotovenie dostáva zákonný zástupca žiaka a druhé vyhotovenie zostáva na príslušnej strednej škole.

V (miesto a dátum) .....

Pečiatka školy

Riaditeľ školy
(meno, priezvisko a podpis)

.....
podpis uchádzača alebo
zákonného zástupcu žiaka

Vzor

(Názov školy, adresa)
.....

číslo .....

deň, mesiac 200.....

ROZHODNUTIE

Dňa ..... Vám bolo doručené rozhodnutie číslo ..... zo dňa .....2004 vydané podľa § 46 a 47 zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení zákona č. 215/2002 Z. z. a podľa § 6 a 7 ods.1 až 3 vyhlášky Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 145/1996 Z. z. o prijímaní na štúdium na stredných školách v znení neskorších predpisov o prijatí (meno žiaka) ..... v študijnom odbore.

Na základe toho, že ste sa nezúčastnili zápisu prijatých uchádzačov podľa § 7 ods. 3 vyhlášky Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 145/1996 Z. z. o prijímaní na štúdium na stredných školách v znení neskorších predpisov v určenom termíne a ani ste nepredložili žiadne doklady, ktoré by ospravedlnili Vašu neúčasť na zápise prijatých uchádzačov na štúdium na strednej škole, ako príslušný orgán podľa § 2 ods. 1 písm. a) zákona NR SR č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov

z r u š u j e m

rozhodnutie o prijatí na štúdium na strednej škole ..... žiaka (žiačky)..... (meno a priezvisko) ..... vydaného pod číslom.....zo dňa .....

ODÔVODNENIE

(Treba odôvodniť výrok rozhodnutia.)

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu sa možno odvolať do 15 dní odo dňa doručenia rozhodnutia na Krajskom školskom úrade (alebo sa uvedie na Samosprávnom kraji) v .....prostredníctvom riaditeľa (názov školy) .....

Okrúhla pečiatka školy

Riaditeľ školy
(meno, priezvisko, podpis)

Rozhodnutie dostanú:

1. Uchádzač, ktorý dovŕšil 18 rokov veku
2. Zákonný zástupca žiaka
3. Základná škola
4. K spisu

(Názov školy, adresa)

.....

číslo .....

deň, mesiac 200....

ROZHODNUTIE

Riaditeľ (názov školy) .....v ..... podľa § 57 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v y h o v u j e odvolaniu (meno, priezvisko, adresa bydliska) zákonného zástupcu žiaka proti rozhodnutiu zo dňa ..... č. ...., ktorým sa neprijal žiak na štúdium na strednej škole. Toto rozhodnutie mením a žiaka (meno, priezvisko, dátum narodenia a adresa bydliska)

prijímam

na štúdium na strednej škole (vypísať presný názov školy) v študijnom odbore (učebnom) odbore.....v školskom roku 200.../200.., za predpokladu, že úspešne ukončí deviaty ročník základnej školy a je zapísaný do prvého ročníka strednej školy. Zápis sa uskutoční dňa .....2004 o ..... hod. v miestnosti č. ....(vrátane adresy školy).....

ODÔVODNENIE

V čase vydania napadnutého rozhodnutia sa uvoľnilo jedno miesto (opísať z akého dôvodu – ak sa nechávalo miesto, ktoré bolo treba prijať rozhodnutím v správnom konaní; žiaci, ktorí mali vyšší počet bodov v prijímacom konaní sa z rôznych dôvodov na štúdium nezapísali a pod.). Preskúmaním odvolania sa zistilo, že spomedzi prihlásených žiakov najlepšie vyhovuje požiadavkám pre prijatie do prvého ročníka strednej školy v študijnom (učebnom) odbore v školskom roku 200../200.. .

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu sa možno odvolať do 15 dní odo dňa doručenia rozhodnutia na Samosprávnom kraji (alebo sa uvedie na Krajskom školskom úrade) v .....prostredníctvom riaditeľa (názov školy) .....

Okrúhla pečiatka školy

Riaditeľ školy
(meno, priezvisko a podpis)

Rozhodnutie dostanú:

1. Uchádzač, ktorý dovŕšil 18 rokov veku
2. Zákonný zástupca žiaka
3. Základná škola
4. K spisu

Profilové predmety na prijímacie skúšky na stredné školy pre školský rok 2004/2005

Na základe § 3 ods. 1 vyhlášky MŠ SR číslo 145/1996 Z. z. o prijímaní na štúdium na stredných školách v znení neskorších predpisov určuje Ministerstvo školstva SR profilové predmety na prijímacie skúšky na stredné školy pre školský rok 2004/2005 takto:

Kód	Skupina študijných odborov Študijný odbor Zameranie študijného odboru	Profilové predmety		
		1	2	3

GYMNÁZIÁ

7902 5	gymnázium	SJ	M	
7902 5 01	gymnázium – matematika	T		
7902 5 76	gymnázium – telesná výchova	T		
7902 5 74	gymnázium – bilingválne štúdium	T		
	triedy pre získanie diplomu KMK II. stupňa	SJ	M	NJ

STREDNÉ ODBORNÉ ŠKOLY

21	Baníctvo a banícka geológia	SJ	M	F
22	Hutníctvo	SJ	M	F
23	Strojárstvo a ostatná kovospracúvacia výroba	SJ	M	F
26	Elektrotechnika	SJ	M	F
27	Technická chémia silikátov	SJ	M	CH
28	Technická chémia ostatná	SJ	M	CH
29	Potravinárstvo	SJ	M	CH
31	Textil a odevníctvo	SJ	M	
32	Spracúvanie kože, plastov a gumy a výroba obuvi	SJ	M	CH
33	Spracúvanie dreva a výroba hudobných nástrojov	SJ	M	F
34	Polygrafia, spracúvanie papiera, filmu a fotografie	SJ	M	
36	Stavebníctvo, geodézia a kartografia	SJ	M	F
3692 6	geodézia, kartografia a kataster	SJ	M	Z
37	Doprava, pošty a telekomunikácie	SJ	M	F
3760 6	prevádzka a ekonomika dopravy	SJ	M	
39	Špeciálne technické odbory	SJ	M	
3916 6	životné prostredie	SJ	CH	P
42	Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo	SJ	M	P
43	Veterinárske vedy	SJ	CH	P
63	Ekonomika a organizácia, obchod a služby	SJ	M	
6323 6	hotelová akadémia	SJ	AJ, FJ, NJ, RJ	
72	Publicistika, knihovníctvo a vedecké informácie	SJ	M	
76	Učiteľstvo	SJ	P	
7649 6	učiteľstvo pre materské školy a vychovávateľstvo	T		
7663 6	kultúrno-výchovný pracovník	SJ	D	
82	Umenie, úžitkové umenie a ručná umeleckoremeselná vyr.	T		

STREDNÉ ODBORNÉ UČILIŠTIA

21	Baníctvo	SJ	F	
22	Hutníctvo	SJ	M	F
24	Strojárstvo a ostatná kovospracúvacia výroba	SJ	M	F
26	Elektrotechnika a telekomunikácie	SJ	M	F

28	Ostatná technická chémia	SJ	M	CH
29	Potravinárstvo	SJ	M	CH
31	Textil a odevníctvo	SJ	M	
32	Spracúvanie kože a výroba obuvi	SJ	M	CH
33	Spracúvanie dreva a výroba hudobných nástrojov	SJ	M	F
34	Polygrafia a spracúvanie filmu	SJ	M	
36	Stavebníctvo a vodohospodárstvo	SJ	M	F
37	Doprava a pošty	SJ	M	F
45	Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo	SJ	M	P
64	Ekonomika a organizácia, obchod a služby	SJ	M	
85	Umenie, úžitkové umenie a ručná umeleckoremeselná vyr.	T		

VYSVETLIVKY:

SJ	slovenský jazyk a literatúra
M	matematika
F	fyzika
D	dejepis
CH	chémia
P	prírodopis
Z	zemepis
AJ	anglický jazyk
FJ	francúzsky jazyk
NJ	nemecký jazyk
RJ	ruský jazyk
T	talentová skúška – overenie špeciálnych schopností, zručností alebo talentu

POZNÁMKY:

1. Overenie špeciálnych schopností, zručností alebo talentu sa vzťahuje aj na triedy stredných škôl s bilingválnym vyučovaním.
2. Pre stredné školy s vyučovacím jazykom národnostných menšín sú profilové predmety doplnené o vyučovací jazyk strednej školy.
3. Na prijímacie skúšky na stredných školách môžu byť určené najviac tri profilové predmety.